

Kunszentmártoni Települési Értéktár határozatai

2/2022.(II.2) KTÉB számú határozat

A Kunszentmártoni Értéktár Bizottság a „**Fekete István életműve**” megnevezésű javaslatot jelen határozattal felveszi a Kunszentmártoni Települési Értéktárba.

Kunszentmárton, 2022. február 2.

Erről értesülnek: Kunszentmárton Város Képviselő Testülete

Dr. Barna Gábor elnök

Javaslat
a kunszentmártoni települési értéktárba történő felvételhez

Készítette:

Burján

Név

Aláírás

Kunszentmárton, 2022. jún. 25. Település, dátum

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslattevő (személy, intézmény, szervezet, vállalkozás) neve:

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó adatai:

Név:

Levelezési cím:

Telefonszám:

E-mail cím:

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. a nemzeti érték megbevezése

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet

ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport

természeti környezet turizmus és vendéglátás

3. A nemzeti érték föllelhetőségének helye:

4. Értéktár megnevezése

települési tájegységi megyei küllhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Fekete István (Gölle, 1900. január 25. – Budapest, 1970. június 23.) József Attila-díjas magyar író, számos regény, ifjúsági könyv és állattörténet írója. Az „erdész-vadász irodalom” egyik legismertebb művelője. Jókai mellett minden idők legolvasottabb magyar írója. 2002 decemberéig legalább 8 700 000 példányban adták ki műveit magyar nyelven. Külföldön tíz nyelven, 12 országban, 45 kiadásban jelentek meg könyvei.

Az elemi iskola első négy évét (1906–1910) szülőfalujában végezte el, az ötödik évet már Kaposváron a polgári fiúiskolában kezdte el, ahová egy év múlva a család is elköltözött. 1917 végén önként bevonult katonának, 1918 tavaszán iskolájában hadiértségit tett, majd 1919-ig káplárként szolgált.

1924 januárjában a Magyaróvári Magyar Királyi Gazdasági Akadémián folytatta tanulmányait, ahol 1926-ban mezőgazdászként végzett. A város és az Akadémia emléke nem múlt el nyomtalanul életében. A Szigetköz és a Hanság, a Lajta több ágával Fekete Istvánt is megihlették. A Szigetköz pedig később is kedvenc területei közé tartozott.

Tanulmányai befejeztével 1929. december 12-én házasságot kötött Piller Edittel. A fiatal házaspár az esküvő után Ajkára költöztek, első közös otthonukba. Itt kapott állást vezető gazdatisztként a holland származású földbirtokos, Nirnsee Pál birtokán.

Munkája alatt fellendült a birtok, hírnevet szerezve neki és gazdájának egyaránt.

Gyermekei gazdatiszti időszakában, Ajkán születtek. Edit lánya 1949-ben, alig 18 évesen elhagyta a családi otthont és a Sacré Cœur-rend tagja, apáca lett, még ebben az évben azonban Ausztriába emigrált, 2013 februárjában hunyt el.

István fia a gödöllői Premontrei Gimnáziumban tanult, az 1956-os forradalomban való szerepe miatt 1956 decemberében hagyta el az országot. 1957-től 1963-ig Kanadában, 1963 óta pedig az USA-ban, Chicagóban él. Elbeszéléseit 1970-től európai, kanadai és amerikai

magyar hetilapok közölték. 1985 óta állandó heti rovata van az emigráció legismertebb és a világ összes kontinensén olvasott lapjában, a Kanadai Magyarországon.

Fekete István kezdetben a Nimród c. vadászújságba írt szakcikket és vadászélményeket. Majd a szerkesztő és vadászíró Kittenberger Kálmán néhány líraiabb elbeszélését is elfogadta. 1936-ban megírta az Országos Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság történelmi regénypályázatára *A koppányi aga testamentumát*, amellyel első lett. 1939-ben írt *Zsellérek* című regénye 1939 és 1944 között hét kiadást ért meg. Az író a regényben bemutatja a vörösterrot.

1940-ben bevásztották a Kisfalu Társaságba, melybe a kor jelentősebb és legnagyobb tartott írói, költői, irodalomtörténészei, esztétái, kritikusai és műfordítói tartoztak.

1946 tavaszán tiltó indexre került a proletárdiktatúráról és a bolsevizizmusról írott művei miatt. A politikai rendőrség, az ÁVO is bántalmazta emiatt. Szemét kiverték, szétverték a veséjét.

Az 1949. tavaszi „tisztogatásig” Budapesten, a Földművelésügyi Minisztériumban dolgozott, ahol több mint egy tucat teljesen új megoldású mezőgazdasági oktatófilmet írt és rendezett. Ezután politikai okokból könyveit nem adták ki, állandó állást sehol sem kapott. 1951 őszén tanári álláshoz jutott a kunszentmártoni Halászmesterképző Iskolában. 1955-ben a *Halászat* című könyvét tankönyvként adták ki. a Magyar Írók Szövetségéből, csak a katolikus Új Ember és a Vigília fogadta írásait.

Számos kiváló ifjúsági regényt írt, melyekben az ember és a természet igazi viszonyát hűen ábrázolta. 1960-ban József Attila-díjjal tüntették ki a *Tüskevár* című regényéért. Több regényéből készült sikeres film, így a *Bogács*, a *Tüskevár* és rajzfilmen a *Vuk*. Hetvenedik születésnapjának méltó megünnepléseként megkapja a Munka Érdemrend arany fokozatát.

1970-ben újabb infarktus következtében halt meg Budapesten. A Farkasréti temetőben temették el. de gyerekei kezdeményezésére hamvait 2004. augusztus 14-én újratemették a Somogy megyei Göllén, mert – mint fia idézte – „...egyedül Göllén érezte jól magát...”.

Kunszentmártoni munkáját ugyan száműzetésnek tekintette, mégis az itteni élményeit írta meg a *Kele* és a *Lutra* című regényeiben. Talán még a *Tüskevár*ba is bekerültek kunszentmártoni horgászélményei. Helyben csak a különböző korosztályokból kikerült halász-tanulókkal, néhány tanárral (Sebők Jánosné) és Kátai-Pál István orvossal tartott kapcsolatot, valamint az iskolaszolga Molnár Andrással és családjával. A Molnár család megosztotta emlékeit Fekete Istvánról.

Legismertebb művei: *Kele* (1955), *Lutra* (1955), *Tüskevár* (1957), *Bogács* (1957), *Téli berek* (1959), *Vuk* (1965), *Hú* (1966), *Ballagó idő* (1970). Népszerűsége máig töretlen. Több regényét sikeresen megfilmesítették (*Koppányi aga testamentuma*, *Tüskevár*, *Bogács*, *Lutra*). *Vuk*, a kistróka pedig világszerte ismert mesehőssé vált.

6. Indoklás az értéktárba történő fölvetel mellett

Fekete István életéből két évet töltött Kunszentmártonban. Két regénye is itt született. Természetleírásai, humánuma, keresztény világnézete, finom humora és öniróniája, valamint az írásaiból sugárzó optimizmus egészen sajátos hangulatúvá varázsolják műveit. Írásai valamennyi korosztálynak szólnak, fiatalok és felnőttek egyaránt olvassák műveit. Kunszentmárton lakói ezért mindig hálával gondolnak rá és olvassák műveit. Egykori munkahelyének falán emléktábla örökíti meg kunszentmártoni tartózkodását.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Fekete István emlékezete Kunszentmártonban. Idős és ifjú Molnár Andrással beszélget Józsa László. *Honismeret*, 1990. 4. szám 45-47.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

